

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор з наукової роботи

Західноукраїнського національного
університету

Микола ДИВАК

(підпис)

2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент»

ВИТЯГ

із протоколу розширеного засідання кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету

від 03 червня 2026 р., протокол № 18

ПРИСУТНІ: в. о. завідувача кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, професор **Руслан АВГУСТИН**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, професор **Алла ВАСІНА**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, професор **Тетяна ЖЕЛЮК**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, доцент **Аліна ЖУКОВСЬКА**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, професор **Алла МЕЛЬНИК**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, професор **Петро МИКИТЮК**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та

персоналу, д-р екон. наук, професор **Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, професор **Сергій НАДВИНИЧНИЙ**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д. е. н., професор **Михайло ШКІЛЬНЯК**; в.о. директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури, д-р екон. наук, професор **Василь БРИЧ**; завідувач кафедри підприємництва і торгівлі, д-р екон. наук, професор **Ольга СОБКО**; заступник директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури, д-р екон. наук, **Олена БОРИСЯК**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, професор **Євген КАЧАН**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. г. н., доцент **Галина БАБ'ЯК**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Юрій БОГАЧ**; доцент кафедри підприємництва і торгівлі, канд. екон. наук, доцент **Роман ВОЛОШИН**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Ірина ДЕМКІВ**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н., доцент **Любов ЗАСТАВНЮК**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Олена ДУДКІНА**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Наталія КОТИС**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Світлана КРАМАРЧУК**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, доцент **Наталія КРИВОКУЛЬСЬКА**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Жанна КРИСЬКО**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Лідія КРУП'ЯК**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р філософії, доцент **Юлія МИКИТЮК**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н., доцент **Олександра ОВСЯНЮК-БЕРДАДІНА**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент

Тамара ПОПОВИЧ; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н., доцент **Світлана ПРОХОРОВСЬКА**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. г. н., доцент **Зоряна ПУШКАР**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, **Ірина СМАЧИЛО**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, канд. екон. наук, доцент **Інна ЧИКАЛО**.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційної роботи Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» щодо її рекомендації до захисту.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь Івашківа Ярослава Корнелійовича за результатами виконання дисертаційної роботи на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Івашків Я. К. доповів про основні положення дисертаційної роботи, наукову новизну, отримані теоретичні і практичні результати дослідження, які виносяться на захист та їх апробацію.

2. Учасниками засідання кафедри до здобувача були поставлені 16 запитань, на які здобувач дав вичерпні відповіді. Зокрема:

Д-р екон. наук, професор Петро МИКИТЮК:

1. Хто з вітчизняних і зарубіжних учених досліджував теоретичні засади інноваційної активності підприємств?

2. На матеріалах яких підприємств проводилося емпіричне дослідження?

Д-р екон. наук, професор Алла МЕЛЬНИК:

1. Які індикатори Ви взяли за основу для проведення компаративного аналізу інноваційної діяльності і інноваційної активності досліджуваних підприємств?

2. Як впливають на інноваційну активність підприємств їх спеціалізація на виробництві тих чи інших продуктів діяльності?

Д-р екон. наук, професор Сергій НАДВИНИЧНИЙ:

1. Яким чином у дослідженні здійснювався пошук та обґрунтування основних і додаткових джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств?

2. Які особливості функціонування та розвитку об'єкта дослідження будуть враховані у післявоєнний період?

Канд. екон. наук, професор Євген КАЧАН:

1. Яким чином кадровий потенціал впливає на підвищення інноваційної активності підприємств?

Канд. екон. наук, доцент Лідія КРУП'ЯК:

1. Який вплив мали воєнні дії на інноваційну активність підприємств, що стали об'єктом Вашого дослідження?

2. Чи вдалося підприємствам харчової промисловості, які були об'єктом Вашого дослідження, відновити інноваційну активність після початку повномасштабного вторгнення, та які фактори цьому сприяли?

Д-р екон. наук, професор Тетяна ЖЕЛЮК:

1. На рис. 1 роздаткового матеріалу наведено динаміку та прогноз операційного прибутку досліджуваних молокопереробних підприємств на 2026 рік. Чим, на Вашу думку, зумовлене зниження ефективності їх діяльності у 2024 році?

Канд. екон. наук, доцент Олександра ОВСЯНЮК- БЕРДАДІНА:

1. Якими факторами зумовлені відмінності в рівні інноваційної активності досліджуваних підприємств?

Канд. екон. наук, доцент Тамара ПОПОВИЧ:

1. Яких учасників (стейкхолдерів) Ви залучили до формування та забезпечення функціонування запропонованої інноваційної підприємницької екосистеми?

Д-р екон. наук, доцент Аліна ЖУКОВСЬКА:

1. Які механізми Ви пропонуєте для підвищення інноваційної активності підприємств?

Д-р екон. наук Олена БОРИСЯК:

1. Чи розглядали Ви в межах дослідження використання інструментарію штучного інтелекту для цифровізації процесів управління розвитком бізнесу?

2. Як Ви розмежуєте поняття «інноваційна активність» та «інноваційний розвиток» у своєму дослідженні?

Д-р екон. наук, професор Михайло ШКІЛЬНЯК:

1. Які практичні рекомендації для бізнесу були сформовані за результатами проведеного Вами моніторингу інноваційності українських підприємств?

3. ВИСНОВОК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Ольга СОБКО (науковий керівник), зазначила що здобувачем Івашківим Ярославом Корнелійовичем повністю виконано освітньо-наукову програму за третім освітнім рівнем доктора філософії PhD зі спеціальності 073 «Менеджмент», про що свідчить академічна довідка аспірантури. Дисертація Івашківа Ярослава Корнелійовича була подана на кафедру 19.05.2026 року.

Науковий керівник зазначила, що дисертаційна робота є самостійно виконаним, завершеним науковим дослідженням, що відповідає затвердженій Вченою радою темі (протокол № 3 від 09.11.2022 р.) та поставленій меті, характеризується єдністю змісту, науковістю та логікою викладу матеріалу, широким застосуванням загальнонаукових та конкретних методів дослідження.

У своєму виступі науковий керівник наголосила, що актуальність дисертаційної роботи зумовлена тим, що в українських реаліях кризовий стан поглиблюється негативним впливом тривалої війни, яка підвищує нестабільність через необхідність релокації бізнесу, змін логістичних ланцюгів та пошуку нових ринкових ніш. Вихід із каскаду кризових пасток як глобального, так і локального

масштабів вимагає посилення інноваційної активності підприємств як первинних ланок національної підприємницької екосистеми та пошуку нових підходів щодо удосконалення управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємств.

Науковий керівник, зазначила, що зміст дисертаційної роботи повністю відповідає плану, здобувачем вірно визначені його мета, об'єкт і предмет дослідження, що дозволило досягнути поставлених завдань. Наукова новизна роботи є достатньо обґрунтованою з погляду одержаних наукових результатів, удосконалення теоретико-методичних підходів до оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємств. Дисертантом опрацьований широкий спектр наукових праць закордонних та українських науковців з обраної тематики, аналітичні розробки та звіти міжнародних організацій, законодавчі та нормативні акти України, офіційні дані Державної служби статистики України, результати власних емпіричних досліджень. Це дозволило забезпечити глибокий і комплексний аналіз при оцінюванні економічних, соціальних і правових аспектів у контексті предмета дослідження. Такий підхід дозволив Івашківу Я. К. не лише сформулювати та обґрунтувати наукову новизну одержаних результатів, зроблених висновків та рекомендацій, але й впровадити їх в практичну діяльність підприємств та у навчальний процес. Саме це є підтвердженням практичного значення авторських наукових розробок, що засвідчило високий рівень застосування здобувачем теоретичних знань та їхню вагомість для розв'язання конкретних практичних завдань.

Результати дослідження викладені у висновках роботи та заслуговують високої оцінки, а найважливішими з них є: розширено предметний простір теорії управління та теорії інновацій окремими авторськими дефініціями; удосконалено теоретико-методичні положення в оцінюванні ефективності управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства за допомогою системи критеріїв, індикаторів та показників; розроблено концептуальну модель управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності

підприємств; розкрито механізм управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства; удосконалено науково-методичні положення щодо розширення меж аналітичного застосування класифікаційного методу на основі градації рівня інноваційної активності підприємства та розробленої шкали для встановлення рівня інноваційності підприємства; здійснено моделювання впливу інноваційних чинників на результати функціонування підприємства; розроблено механізм розбудови інноваційних підприємницьких екосистем на основі співпраці з інноваційними парковими структурами; обґрунтовано інноваційні засади управління розвитком бізнесу в контексті «Lean-Sustainability» та реалізації соціальної складової сталого підприємництва.

Дисертаційна робота Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему: «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» є завершеним самостійним дослідженням, характеризується науковим та прикладним обґрунтуванням поставлених завдань, дозволяє вирішити важливу наукову проблему. Наукові положення, висновки та рекомендації достатньо обґрунтовані, а поставлені у дисертаційній роботі мета та завдання досягнуті. Тема та зміст дисертаційної роботи повною мірою відповідають паспорту спеціальності 073 – Менеджмент. Основні положення та отримані наукові результати повною мірою висвітлено в наукових публікаціях, а також були широко апробовані на міжнародних науково-практичних конференціях.

Науковий керівник вважає, що з врахуванням успішного виконання Івашківим Ярославом Корнелійовичем індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи, досягнення результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою та завершенням написання дисертації, яка відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. № 341), її можна рекомендувати до подальшого захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня

доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

4. ВИСТУПИЛИ:

Доктор економічних наук, заступник директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури Західноукраїнського національного університету Борисяк Олена Володимирівна (рецензент), яка зазначила, що формування інноваційних підприємницьких екосистем, дозволяючи українському бізнесу підвищувати інноваційність, вимагає посилення інноваційної активності підприємств. Інноваційність, стаючи фундаментальним чинником розвитку бізнесу в умовах кризи, вимагає її врахування в управлінських процесах та забезпечує підвищення їхньої ефективності. Управління розвитком бізнесу на засадах посилення інноваційної активності підприємств набуває пріоритетного значення, формуючи інноваційні підходи у вирішенні актуальних проблем ведення сталого підприємництва.

Рецензент позитивно оцінила теоретико-методичний рівень дослідження, відмітила актуальність теми, наукове та прикладне значення отриманих результатів, які відображають основні положення та зміст дисертації Івашківа Я. К., участь здобувача в науково-дослідних роботах ЗУНУ, впровадження результатів дослідження, підтверджені відповідними довідками.

Структура роботи є логічно вибудованою та узгодженою з метою і завданнями дослідження, що забезпечує послідовність викладу матеріалу та внутрішню цілісність дослідження. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечується обраним системним підходом, загальнонауковими і спеціальними методами дослідження, серед яких теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, статистичного та факторного аналізу, моделювання тощо.

Наукова новизна роботи є достатньо обґрунтованою з погляду одержаних наукових результатів, удосконалення теоретико-методичних підходів до оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємств. Низка наведених в роботі пропозицій

доведені до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, які полягають у можливості застосування суб'єктами господарювання/ підприємництва основних висновків і рекомендацій дисертаційної роботи для управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства, що підтверджено відповідними довідками.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, її наукову новизну, теоретичну та практичну цінність, рецензент відзначила, що дисертаційна робота Івашківа Я. К. містить окремі дискусійні положення, які потребують додаткової аргументації:

1. Виходячи із сучасних викликів розвитку бізнесу, у розділі 1 доцільно було б конкретизувати сутність поняття «інноваційна активність», його еволюцію у розрізі таких сучасних безпекових викликів як військових, екологічних, цифрових та продовольчих.

2. Для здійснення цифровізації на усіх рівнях функціонування підприємства у роботі запропоновано реалізувати через створення «Центру цифровізації», який здійснює управлінсько-організаційні процеси впровадження та використання цифрових технологій, що дозволить удосконалити управління розвитком бізнесу та підвищити ефективність прийняття управлінських рішень. Для підсилення ролі функціонування таких центрів доцільно було б виокремити аспект використання штучного інтелекту.

3. У роботі запропоновано заходи для покращення управління розвитку бізнесу на основі впровадження інновацій системи ощадливого виробництва. При формуванні таких заходів доцільно було б також врахувати вплив закономірностей функціонування вуглецевих ринків на впровадження інновацій системи ощадливого виробництва.

4. У роботі проведено факторний аналіз впливу інноваційної активності підприємства на ефективність управління розвитком бізнесу. Для посилення інноваційної активності особливе значення має формування людського капіталу. З огляду на це, доцільно було б у роботі виокремити питання взаємозв'язку формування людського капіталу в умовах військових ризиків з посиленням інноваційної активності підприємства.

Водночас рецензент наголосила, що вказані зауваження мають уточнюючий характер та не занижують позитивної оцінки дисертаційної роботи.

Рецензент зазначила, що дисертаційна робота Івашківа Ярослава Корнелійовича за результатами виконання дисертаційної роботи на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» є завершеною самостійною працею, містить науково обґрунтовані та практично значимі результати. Робота відповідає галузі знань 07 «Управління та адміністрування» й спеціальності 073 «Менеджмент», вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019)» та може бути рекомендована до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді ЗУНУ на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Волошин Роман Володимирович (рецензент), який вказав, що представлена дисертація Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» є надзвичайно актуальною і своєчасною, особливо у сучасному середовищі. Рецензент зазначив, що у сучасних реаліях української економіки, яка зазнає безпрецедентних трансформацій через воєнні дії та потребу в прискореній євроінтеграції, питання управління розвитком бізнесу виходить на рівень стратегічного виживання та забезпечення національної безпеки. Автор слушно акцентує увагу на тому, що економічна модель, заснована на інерційному зростанні, втрачає ефективність, поступаючись місцем парадигмі, де ключовим драйвером стає інноваційна активність, а бізнес-процеси вимагають радикального переосмислення крізь призму цифрових технологій і сталого

розвитку. Відповідно до цього інноваційний імператив сьогодні є не додатковою опцією, а обов'язковою умовою функціонування підприємств.

Належний рівень обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечується глибоким аналізом теоретичних підходів до інноваційного розвитку підприємництва, застосуванням методології системного та еволюційного менеджменту, а також використанням широкого спектра загальнонаукових і спеціальних методів пізнання. Достовірність результатів підтверджується опрацюванням значного масиву статистичних даних щодо діяльності молокопереробних підприємств, використанням сучасного математичного інструментарію (багатофакторного регресійного аналізу, лагової специфікації моделей) та успішною апробацією авторських управлінських рішень у діяльності реальних суб'єктів господарювання, що засвідчує високу якість проведеного дослідження.

Робота має логічну та цілісну структуру з реальними авторськими напрацюваннями та новизною. Зокрема, здобувачем особисто: обґрунтовано авторське трактування понятійного апарату (розвиток бізнесу, інноваційний імператив); розроблено концептуальну модель управління на засадах дуалістичності інноваційних процесів; запропоновано шкалу інноваційного статусу підприємства та методику оцінювання ефективності управління; побудовано прогнозну лагову регресійну модель оцінки резервів вартісного зростання бізнесу; впроваджено практичні інструменти ощадливого виробництва та проєкти модернізації організаційних структур на молокопереробних підприємствах.

Попри ґрунтовність та високу наукову цінність роботи, результати дослідження містять положення, що потребують подальшого обговорення та уточнення, зокрема:

1. Автор вдало інтегрує концепцію Індустрії 5.0 у сучасний управлінський дискурс. Разом із тим, у межах концептуальної моделі (розділ 1, підрозділи 1.2) механізми взаємодії між елементами системи та «дуалістичність» інноваційних процесів потребують більш детального висвітлення. Доцільно було б конкретизувати алгоритми мінімізації деструктивних наслідків «творчого

руйнування», щоб підприємство могло чітко балансувати між інноваційним оновленням та збереженням операційної стійкості.

2. Запропонована методика оцінювання інноваційності управління (підрозділ 1.3) є системною та відповідає стандартам ЄС. Проте для підвищення її прикладної спроможності варто було б доповнити систему показників індикаторами, які б нівелювали складність отримання достовірної інформації про нематеріальні активи на невеликих підприємствах, оскільки саме ці активи часто є ключовим джерелом доданої вартості.

3. Використання поліноміальних моделей та регресійного аналізу забезпечує високу наукову обґрунтованість отриманих результатів (підрозділи 2.1, 2.3). Водночас, з огляду на високу волатильність середовища в умовах війни, було б доцільним доповнити аналіз інструментами багатоваріантного сценарного прогнозування. Це дозволило б краще врахувати вплив непередбачуваних зовнішніх факторів на динаміку доданої вартості, які в сучасних умовах можуть суттєво змінювати характер та силу кореляційних зв'язків.

4. У роботі представлено ґрунтовний кількісний аналіз, проте різкі зміни окремих показників (наприклад, зростання прибутковості або інтелектуалізації праці у 2024-2025 рр.) констатуються переважно статистично (підрозділи 2.2, 2.3). Доцільно було б навести більше якісних даних – наприклад, опис специфічних управлінських кейсів або стратегічних рішень, що саме призвели до цих результатів, оскільки статистика фіксує наслідок, але не відображає причинно-наслідкових зв'язків і механізмів досягнення результатів.

Викладені вище дискусійні зауваження не нівелюють наукової цінності роботи та не ставлять під сумнів достовірність отриманих автором висновків, але окреслюють потенціал для подальшого розвитку запропонованих концепцій.

Представлена дисертація вирізняється високим рівнем методологічної пропрацьованості та здатністю поєднувати фундаментальні теоретичні засади з розробкою конкретних управлінських інструментів, що мають доведену ефективність на рівні молокопереробних підприємств. Сформульовані здобувачем пропозиції та результати математичного моделювання суттєво доповнюють

існуючий науковий дискурс та створюють надійну основу для трансформації бізнес-процесів у сучасних турбулентних умовах.

За сукупністю отриманих результатів, науковою новизною та практичною орієнтованістю, дана праця відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня та є значним внеском у розвиток сучасної управлінської науки.

Дисертаційна робота Івашківа Ярослава Корнелійовича «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» за своїм змістом і структурою є завершеним самостійним науковим дослідженням. Відповідає спеціальності 073 «Менеджмент, вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Представлена наукова робота Івашківа Я. К. дозволяє рекомендувати її до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 073 «Менеджмент», а автор дисертації заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету Крисько Жанна Леонідівна (рецензент), у своєму виступі наголосила, що в умовах трансформації економіки, цифровізації бізнес-процесів, посилення глобальної конкуренції та необхідності післявоєнного відновлення України особливої актуальності набувають питання підвищення інноваційної активності підприємств і формування ефективних механізмів управління їх розвитком. Саме тому обрана тема дисертаційної роботи є своєчасною та має вагомое теоретичне і практичне значення.

Рецензент зазначила, що дисертаційна робота присвячена вирішенню важливої наукової проблеми, пов'язаної з удосконаленням управління розвитком

бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства. До найбільш вагомих результатів дослідження варто віднести: поглиблення теоретичних засад управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємств; розроблення концептуальної моделі управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності; проведення комплексного аналізу інноваційної активності підприємств та її впливу на результати господарювання; застосування економіко-математичного інструментарію для оцінювання впливу окремих чинників інноваційної активності на операційний прибуток підприємств; обґрунтування напрямів формування інноваційних підприємницьких екосистем та удосконалення організаційної структури управління підприємством.

Наукові положення, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими, а результати дослідження пройшли апробацію на науково-практичних конференціях та відображені у наукових публікаціях автора.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Ярослава Івашківа, необхідно звернути увагу на окремі дискусійні положення, недоліки та зауваження.

У роботі значна увага приділяється питанням інноваційної активності підприємств, розвитку інноваційних екосистем, стартапів та інноваційних парків. Водночас управління розвитком бізнесу як самостійний об'єкт дослідження розкрито меншою мірою. Доцільно було б більш детально висвітлити управлінські механізми реалізації запропонованих рішень, зокрема особливості прийняття управлінських рішень, систему контролю, координації та оцінювання результативності управлінських впливів.

Представлена концептуальна модель управління розвитком бізнесу переважно акцентує увагу на функціях планування, регулювання та контролю інноваційної активності. Разом із тим недостатньо розкритими залишаються питання мотивації персоналу, управління змінами, розвитку інноваційної культури та лідерства, які є важливими складовими успішної реалізації інноваційних процесів.

Автором запропоновано уточнені визначення понять «розвиток бізнесу», «управління розвитком бізнесу» та «інноваційний імператив розвитку підприємств». Разом із тим недостатньо чітко окреслено принципи відмінності

запропонованих дефініцій від наявних у сучасній науковій літературі, а окремі визначення поєднують ознаки процесу, результату та мети, що певною мірою ускладнює їх практичне використання та розмежування із суміжними категоріями стратегічного й інноваційного менеджменту..

Певну дискусію викликає пропозиція щодо введення посади заступника директора з інноваційного розвитку як універсального напрямку удосконалення організаційної структури підприємства. Автор недостатньо враховує відмінності між великими, середніми та малими підприємствами, для яких запропоновані організаційні зміни можуть мати різну ефективність та економічну доцільність.

Заслуговує на увагу проведений автором факторний аналіз впливу інноваційної активності на результати діяльності підприємств із використанням виробничої функції Кобба-Дугласа та регресійного аналізу. Разом із тим у роботі недостатньо висвітлено питання статистичної стійкості побудованих моделей, перевірки впливу мультиколінеарності факторів та обмежень використання отриманих результатів в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

Емпірична база дослідження сформована на матеріалах молокопереробних підприємств. У зв'язку з цим доцільним було б більш ґрунтовно обґрунтувати можливість поширення отриманих результатів та практичних рекомендацій на підприємства інших галузей економіки, оскільки галузева специфіка істотно впливає на характер інноваційних процесів та особливості управління розвитком бізнесу.

У третьому розділі значну увагу приділено співпраці підприємств з інноваційними парковими структурами. Водночас доцільно було б ширше розглянути сучасні інструменти розвитку інноваційної діяльності підприємств, зокрема відкриті інновації, корпоративні акселератори, венчурне фінансування та механізми технологічного трансферу.

Рецензент зазначила, що наведені зауваження мають переважно дискусійний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

Рецензована дисертаційна робота Івашківа Ярослава Корнелійовича є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на належному

теоретичному та методичному рівнях. Є всі підстави стверджувати, що автор реалізував поставлені цілі і завдання. Новизна висновків і практичних рекомендацій, викладених у дисертації, дають підстави оцінити роботу як вагомий науковий внесок. Представлена наукова робота відповідає шифру спеціальності, містить усі необхідні елементи, що висуваються до наукових робіт такого типу, та дозволяє рекомендувати її до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету на здобуття Івашківим Я. К. наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету Демків Ірина Олегівна (рецензент), зазначила, що тема проведеного дослідження є своєчасною та актуальною та зумовлена об'єктивною необхідністю підвищення інноваційної активності підприємств в період воєнних викликів, структурної трансформації, цифровізації, втрати частини виробничого потенціалу та необхідності повоєнного відновлення.

Рецензент наголосила, що заслугоує на увагу розроблена автором концептуальна модель управління розвитком бізнесу, яка охоплює цільову, функціональну та методичну складові, а також перспективні напрями розбудови інноваційних підприємницьких екосистем на основі розвитку екосистеми стартапів та механізму міжсуб'єктної взаємодії в системі «бізнес-інноваційний парк». Серед позитивних аспектів роботи слід відзначити використання економіко-математичного моделювання, зокрема застосування виробничої функції Кобба-Дугласа, лагових моделей та багатофакторного регресійного аналізу для оцінювання впливу інноваційної активності підприємств на ефективність управління розвитком бізнесу. Особливої уваги заслугоує запропонований підхід до оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу на основі фінансово-економічного, кадрового, технічного та інноваційного модулів. Такий підхід дозволяє комплексно оцінювати стан підприємства та виявляти резерви підвищення ефективності управлінських процесів.

Попри належний теоретичний рівень та практичну цінність дисертаційного дослідження, окремі його положення мають дискусійний характер і можуть бути предметом подальшого наукового обговорення.

1. Насамперед слід зазначити, що запропоноване автором трактування категорії «управління розвитком бізнесу» переважно акцентує увагу на масштабуванні виробництва та реалізації інноваційної продукції. Водночас у сучасних умовах розвиток бізнесу значною мірою пов'язаний не лише із розширенням масштабів діяльності, але й із забезпеченням організаційної гнучкості, цифрової адаптації, оптимізації бізнес-процесів, управлінням ризиками та забезпеченням стійкості підприємства до зовнішніх шоків. У зв'язку з цим доцільним було б ширше обґрунтувати управлінський зміст категорії «розвиток бізнесу» в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища.

2. У підрозділі 1.3 автором запропоновано оцінювання ефективності за фінансово-економічним, кадровим, технічним та інноваційним модулями. Запропонований підхід є логічним, однак у сучасних умовах цифрової трансформації економіки доцільним виглядало б включення окремого цифрового модуля. Особливо актуальним це є в контексті заявленої автором цифровізації як одного з ключових чинників розвитку бізнесу. Зокрема, варто було б враховувати: рівень цифрової зрілості підприємства; рівень автоматизації бізнес-процесів, використання цифрових платформ, аналітики даних та інструментів штучного інтелекту, які сьогодні є важливими складовими інноваційного розвитку бізнесу.

3. Певні зауваження викликають окремі висновки автора за результатами аналізу фінансово-економічної складової діяльності молокопереробних товариств у 2019-2025 рр. Насамперед дискусійним є твердження про «вихід молокопереробних товариств з кризового стану» лише на основі динаміки операційного прибутку, рентабельності продажів та темпів зростання експорту. Наведені у табл. 2.2 с. 102 показники свідчать про суттєву нестабільність фінансових результатів окремих підприємств. Доцільно було б ширше аргументувати, чи є зафіксовані позитивні зміни результатом саме інноваційного розвитку, чи наслідком ситуативної ринкової адаптації, зміни цінової політики або впливу інших чинників.

4. Попри значний аналітичний матеріал, у роботі недостатньо уваги приділено питанням ризик-менеджменту інноваційної діяльності підприємств. Тому доцільним було б посилити аналітичну складову дослідження через оцінювання ризиків інноваційного розвитку та формування адаптивних механізмів антикризового управління.

5. На с. 135-138 запропонована автором організаційна структура управління підприємством в контексті посилення інноваційної активності є дискусійною з позицій економічної доцільності, управлінської гнучкості та адаптивності до сучасних кризових умов функціонування українських підприємств. Зокрема, автор пропонує створення нових структурних елементів - центру цифровізації, центру комунікацій, центру міжсекторної співпраці, управління інтелектуальною власністю, а також введення посади заступника директора з інноваційного розвитку. Однак у роботі відсутнє належне економічне обґрунтування ефективності такої організаційної трансформації. Не визначено прогнозний обсяг витрат на створення та утримання нових підрозділів, не оцінено вплив реорганізації на адміністративні витрати підприємства, рівень рентабельності та загальну ефективність управління. Крім того, не проаналізовано ризики дублювання функцій між новими структурними одиницями та вже існуючими підрозділами підприємства. Доцільно було б диференціювати запропоновану організаційну модель залежно від масштабу підприємства та рівня його інноваційної спроможності, а також обґрунтувати, для яких саме підприємств – великих, середніх чи малих – така структура є обґрунтованою з позицій економічної ефективності.

Окремі положення роботи потребують редакційного доопрацювання, оскільки в тексті трапляються стилістичні, технічні та термінологічні неточності, що певною мірою впливає на загальне сприйняття наукового тексту.

Водночас зазначені зауваження мають переважно рекомендаційний та дискусійний характер і не знижують загальної наукової та практичної цінності дисертації.

Дисертаційна робота Івашківа Я. К. виконана на високому теоретичному рівні, матеріал дисертації викладено в логічній послідовності, всі висновки отримали необхідну і достатню теоретичну аргументацію та є методологічно обґрунтованими. За своїм змістом і загальною спрямованістю дисертація Івашківа Я. К. є самостійною завершеною роботою, яка може бути рекомендована до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді ЗУНУ на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління і адміністрування».

В обговоренні дисертаційної роботи взяли також участь: д-р екон. наук, професор Алла ВАСІНА; д-р екон. наук, професор Сергій НАДВИНИЧНИЙ; д-р екон. наук, професор Алла МЕЛЬНИК; канд. екон. наук, професор Євген КАЧАН; д-р екон. наук, професор Михайло ШКІЛЬНЯК; д-р екон. наук, професор Руслан АВГУСТИН, які відмітили наукову та практичну значимість проведеного дослідження.

У своїх виступах члени кафедри зазначили, що дисертаційна робота Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» виконана на актуальну тему. Учасники обговорення відмітили теоретичну і практичну цінність результатів проведеного дослідження. Дана праця відзначається необхідним рівнем наукової новизни, при цьому всі положення, представлені автором, розроблені самостійно та є достатньою мірою обґрунтованими. Наукові досягнення здобувача апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, опубліковані у фахових виданнях та доведені до рівня практичного використання, що підтверджено відповідними довідками про впровадження результатів дослідження.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертації.

2. Пропонувати вченій раді університету прийняти висновок кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу та затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації Івашківа Я. К.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Івашківа Ярослава Корнелійовича на здобуття ступеня доктора філософії на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства»

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

Вибір теми продиктований необхідністю теоретико-методичного обґрунтування та розроблення практичних рекомендацій щодо удосконалення управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства.

Нинішня промислова трансформація, що відбувається на фоні глобальних викликів та загострення кризових станів через війну, актуалізують необхідність розбудови інноваційних підприємницьких екосистем, які спроможні забезпечити мікрорівневе економічне зростання із врахування досягнення вимог сталого розвитку. В результаті таких трансформацій відбувається зміна традиційних форм та видів ведення підприємницької діяльності, що модернізує архітектонічні процеси створення інноваційно спроможних суб'єктів господарювання через започаткування стартап-бізнесу, створення інноваційних підприємств. Формування інноваційних підприємницьких екосистем, дозволяючи українському бізнесу підвищувати інноваційність, вимагає посилення інноваційної активності підприємств. Інноваційність, стаючи фундаментальним чинником розвитку бізнесу в умовах кризи, вимагає її врахування в управлінських процесах та забезпечує підвищення їхньої ефективності. Управління розвитком бізнесу на засадах посилення інноваційної активності підприємств набуває пріоритетного значення,

формуючи інноваційні підходи у вирішенні актуальних проблем ведення сталого підприємництва.

Дисертаційна робота є складовою частиною науково-дослідної роботи Західноукраїнського національного університету, зокрема в межах прикладних досліджень на тему: «Управління конкурентоспроможністю в підприємстві» (державний реєстраційний номер 0123U103460), де досліджено проблематику міжсуб'єктної співпраці в сфері інноваційної діяльності; «Підвищення конкурентоспроможності підприємництва: цифровізація та інноваційні зміни» (державний реєстраційний номер 0123U104123), в межах якого запропоновано напрями підвищення конкурентоспроможності підприємництва на основі посилення інноваційності підприємств; «Інноваційне підприємництво та забезпечення гармонійного розвитку економіки України» (державний реєстраційний номер 0122U000925), в межах якої запропоновано методичний базис управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності та доповнено методичні підходи в оцінюванні ефективності управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства.

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних засад та вироблення практичних рекомендацій щодо управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства.

Для досягнення визначеної мети в дисертаційній роботі сформульовано та вирішено такі завдання:

- розробити концептуальну модель управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства;
- уточнити зміст понять «розвиток бізнесу», «управління розвитком бізнесу», «інноваційного імперативу розвитку підприємств» з метою розширення та верифікації термінологічного поля в теоріях інновацій та управління;
- удосконалити формування архітекtonіки механізму управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства;

- розширити науково-методичний інструментарій оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в контексті інноваційності;
- доповнити науково-методичні положення щодо розширення меж аналітичного застосування класифікаційного методу для врахування рівня інноваційної активності підприємства;
- обґрунтувати вектори розбудови інноваційних підприємницьких екосистем на основі співпраці з інноваційними парковими структурами для функціонального покращення управління розвитком бізнесу на засадах інноваційної активності підприємства;
- доповнити напрями покращення управління розвитком бізнесу на основі впровадження інновацій системи ощадливого виробництва;
- удосконалити підхід до моделювання інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу на основі багатofакторного регресійного аналізу.

Об'єктом дослідження є процеси управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні засади управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства.

Методологічною основою дослідження є поєднання загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, які забезпечили ґрунтовність, об'єктивність і достовірність висунутих у дисертації положень та сформульованих висновків: теоретичного узагальнення – для обґрунтування теоретичних положень та методичного базису управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності; аналізу та синтезу – для узагальнення методичних підходів в оцінюванні ефективності управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства; статистичного аналізу – для моніторингу інноваційності українських підприємств та оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності; факторного аналізу – для вибору параметрів і побудови моделей впливу інноваційної активності підприємства на ефективність управління

розвитком бізнесу; кореляційно-регресійного аналізу – для вибору параметрів і побудови моделей взаємозалежностей в межах виявлення інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу на основі багатофакторного регресійного аналізу; графічний – для наочного представлення матеріалів роботи; абстрактно-логічний – для поглибленого аналізу основних термінів, що характеризують теорії управління розвитком бізнесу та інновацій, перевірки гіпотез дослідження, теоретичного узагальнення і формулювання висновків.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна

Основні результати, отримані особисто автором, які характеризуються науковою новизною і виносяться на захист, містять наступні наукові положення:

удосконалено:

- концептуальну модель управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства, дія якої направлена на підвищення інноваційності та ефективності діяльності підприємства за рахунок генерування доданої вартості; охоплює принципи та критерії сталого підприємництва; вимоги системи ощадливого виробництва; напрями розбудови інноваційних підприємницьких екосистем на основі розвитку екосистеми стартапів та механізму міжсуб'єктної взаємодії в системі «бізнес-інноваційний парк»; побудовану прогностичну лагову модель інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу.

- інструментарій оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в контексті характеристики інноваційності, який, на відміну від існуючих, охоплює систематизовані в межах фінансово-економічного, кадрового, технічного та інноваційного модулів критерії, індикатори та показники, методи їхнього розрахунку, що доповнює методичні підходи оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства;

- засади формування архітектури механізму управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства, який, на відміну від існуючих, побудований на принципі дуалістичності інноваційних процесів через генерування доданої вартості та врахування деструктивних ефектів перерозподілу

ресурсів, руйнування застарілих структур і зниження організаційних ризиків, що дало змогу, підвищити ефективність управлінських рішень;

- підхід до моделювання інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу, який, на відміну від традиційних, базується на основі побудови прогнозних моделей інноваційної активності підприємства, що дало змогу обґрунтувати напрями удосконалення управління розвитком бізнесу на основі визначення факторної залежності і виявлення значущих показників, які в найбільшій мірі впливають на динаміку доданої вартості;

набули подальшого розвитку:

- понятійний апарат через уточнення дефініцій: «розвиток бізнесу» як перманентних інноваційних змін з метою формування позитивних економічних, екологічних та соціальних ефектів підприємницької діяльності; «управління розвитком бізнесу» як систематизованих просторово-часових процесів, спрямованих на нарощення масштабності виробництва та реалізації інноваційної продукції, що забезпечує генерування високої доданої вартості, збільшення прибутку/прибутковості та підвищення інноваційного рівня підприємства; «інноваційного імперативу розвитку підприємств» як домінуючої концепції в умовах трансформацій підприємницьких екосистем, що пояснює інноваційність та систематизує чинники забезпечення економічного зростання на мікрорівні. Це дозволило розширити термінологічне поле в теорії управління в контексті посилення інноваційного імперативу в управлінні розвитком бізнесу за сутністю, змістом і результатом;

- науково-методичні положення щодо розширення меж аналітичного застосування класифікаційного методу, які, на відміну від існуючих, враховують градацію рівня інноваційної активності підприємства та забезпечують імплементацію вимог стандартів ЄС, що дало змогу розробити шкалу для встановлення рівня інноваційності підприємства та удосконалити методику оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства;

- обґрунтування векторів розбудови інноваційних підприємницьких екосистем на основі співпраці з інноваційними парковими структурами, які, на відміну від існуючих, базуються на модернізації організаційних структур управління підприємством, механізмі міжсуб'єктної взаємодії з інноваційними, науковими та індустріальними парками, що дало змогу функціонально покращити управління розвитком бізнесу на засадах інноваційної активності підприємства;

- доповнення напрямів покращення управління розвитком бізнесу на основі впровадження інновацій системи ощадливого виробництва, які на відміну від традиційних, охоплюють поєднання підходів ергономіки, методики 5S та побудову ланцюга цінностей згідно з вимогами НАССР, що дало змогу розширити можливості для запровадження сталих інновацій та поживити інноваційну активність підприємства.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Дисертаційна робота Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» за змістовим наповненням та структурою відповідає вимогам до характеру та змісту наукових праць, дозволяє послідовно та у повному обсязі викласти основні теоретичні та практичні результати проведеного дослідження.

Аналіз змісту дисертаційної роботи свідчить про комплексне та системне вивчення автором основних проблемних питань досліджуваної теми. При цьому здобувач вміло користується сучасною методологією економічних досліджень. Серед використаних у роботі методів дослідження слід відмітити: аналізу та синтезу, статистичного, факторного, кореляційно-регресійного аналізу, графічний та абстрактно-логічний.

Текстовий виклад результатів роботи вдало доповнюється графічним, табличним матеріалом та додатками. Основні наукові тези і положення роботи логічно й переконливо аргументуються, а у необхідних випадках підтверджені відповідними аналітичними даними.

Використання нагромадженого наукового, інституційного, методологічного базису, власні розвідки здобувача, оцінки, узагальнення фактологічних даних створили основу для належної аргументованості основних наукових положень, висновків та рекомендацій, які містяться у дисертаційній роботі Івашківа Я. К.

Наукові положення, висновки й рекомендації відзначаються достовірністю, яка забезпечена використанням діючого нормативно-правового поля, статистичної інформації. Висновки роботи є чітко аргументованими і відповідають пунктам наукової новизни.

Практичне значення роботи

Основні наукові положення, висновки та рекомендації, отримані в дисертації, доведені до конкретних розробок і прикладних рекомендацій, що впроваджені в практичну діяльність. Зокрема, пропозиції щодо розбудови інноваційної підприємницької екосистеми на основі концептуальної моделі управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності, модернізації організаційної структури управління, інструментарій оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності та підхід до моделювання інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу, побудований на основі прогнозних моделей інноваційної активності товариства використовуються ПрАТ «Тернопільський молокозавод» (довідка № 151 від 11.05.2026 р.); результати факторного аналізу для моделювання впливу інноваційної активності підприємства на ефективність управління розвитком бізнесу інструментарій оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в контексті інноваційності використано ТОВ «Інгредієнтс» (довідка № 93/04 від 20.05.2026 р.); ТОВ «Радивилівмолоко» врахувало основні положення концептуальної моделі управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності, напрями покращення управління розвитком бізнесу на основі впровадження інновацій системи ощадливого виробництва та використало підхід до моделювання інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу, побудований на основі прогнозних моделей інноваційної активності товариства (довідка № 103/01 від 19.05.2026 р.); окремі результати дисертації були використані в роботі Тернопільської міської ради при формуванні

«Стратегії розвитку міста» у частині покращення міжсекторної співпраці з метою підвищення інноваційної активності підприємств та науково-методичних положень щодо розширення меж аналітичного застосування класифікаційного методу через застосування шкали для встановлення рівня інноваційності підприємства (довідка № 97/03 від 12.05.2026 р.); пропозиції автора щодо запровадження механізму міжсуб'єктної взаємодії з метою посилення інноваційної активності підприємств, розбудови співпраці задля розробки спільних інноваційних проєктів, комерціалізації результатів інноваційної діяльності, а також розвитку інтелектуальної власності впроваджені в КНП «Місто інновацій» (довідка № 131/08 від 18.05.2026 р.); результати дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі Західноукраїнського національного університету при викладанні дисциплін «Підприємництво», «Екопідприємництво», «Інноваційна діяльність в бізнесі», «Ринкова інфраструктура», «Управління інноваційними проєктами» (довідка № 126-26/1185 від 15.05.2026 р.).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора

Основні положення та результати дисертаційної роботи опубліковано у 13 наукових працях, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у наукових періодичних виданнях, які індексуються у базах даних «Scopus» (з квантилем Q₄), 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави; 7 публікацій апробаційного характеру за матеріалами конференцій. Загальний обсяг опублікованих праць, в яких розкрито основні результати наукових досліджень за темою дисертації, становить 5,4 друк. арк., особисто автору належить 3,4 друк. арк.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав та у виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз:

1. Krysovatyu I., Rozumnyi O., **Ivashkiv Y.**, Aliiev E., Furyk Y. Innovation Park and Its Role in Stimulating Economic Growth. *African journal of applied research*. 2024. Vol. 10, No.(1). pp. 442–453.

DOI: <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.714>

URL: [https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-](https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85201562100&origin=recordpage)

85201562100&origin=recordpage (індексується в наукометричній базі Scopus (Q4); (1,4 д.а./0,2 д.а.; внесок автора: проаналізовано вплив інноваційних парків та інноваційний розвиток підприємств та економічне зростання).

2. Sobko O., Krysovaty I., Kosenko A., Shersheniuk O., **Ivashkiv Y.**, Vovk V. Marketing Toolkit for Facilitating Innovative Development in Business. *Review of Economics and Finance*. 2024. Vol. 22. pp. 69–76.

DOI: <https://doi.org/10.55365/1923.x2024.22.8>

URL: <https://refpress.org/ref-vol22-a8/>

URL: https://refpress.org/wp-content/uploads/2024/11/Paper-8_REF.pdf

(1,4 д.а./0,2 д.а.; внесок автора: обґрунтовано розвиток інноваційних бізнес моделей в умовах цифрової економіки).

Статті у наукових фахових виданнях:

3. **Івашків Я.**, Собко Я. Інноваційний імператив розвитку українських підприємств. *Вісник економіки*. 2025. № 4. С. 190–198.

DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2025.04.190>

URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/view/1873/1955>

(0,5 д.а./0,25 д.а.; внесок автора: уточнено поняття «інноваційного імперативу розвитку підприємств»).

4. Івашків Я. Аналіз інноваційної активності підприємств в контексті управління розвитком бізнесу. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 4. С. 295–303.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.04.295>

URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/6515/6565657793>

(0,5 д.а.).

5. Івашків Я. Інноваційні засади управління розвитком бізнесу в контексті Lean-Sustainability та реалізації соціальної складової сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 4. С. 392–397. DOI:

<https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-4-79>

URL: <https://ujae.org.ua/en/innovative-principles-of-business-development-management-in-the-context-of-lean-sustainability-and-implementation-of-the-social-component-of-sustainable-development/> (0,6 д.а.).

6. Івашків Я. Підвищення інноваційної активності підприємств на основі співпраці з інноваційними парками. *Інноваційна економіка*. 2026. №1. С. 90–92. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2026.1.16>

URL: <https://inneco.org/index.php/innecoen/article/view/1747/1930> (0,5 д.а.).

Публікації апробаційного характеру:

7. Івашків Я. Посилення інноваційної активності підприємства як чинник розвитку бізнесу в умовах післявоєнної відбудови України. *Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів*: матеріали III Міжнародної наук.–практ. конференції. (25–27 травня 2023 р. м. Тернопіль). Тернопіль, 2023. С. 241–243. (0,15 д.а.).

8. Івашків Я.К., Свистун В.І. Забезпечення інноваційного розвитку бізнесу на основі екологічного підприємництва. *Економіка, облік, фінанси та право: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (26 березня 2024 року). Орхус, Данія, 2024. С. 19–21. (0,2 д.а./0,15 д.а.; внесок автора: обґрунтовано напрями інноваційного розвитку бізнесу в контексті екологічного підприємництва).

9. Івашків Я. Інноваційна політика підприємства як складова підвищення його конкурентоспроможності. *Нові напрями розвитку науки і техніки в умовах глобальної кризи*: матеріали CXL Міжнародної науково-практичної інтернет конференції. (29 березня 2024 р., м. Ужгород). Ужгород, 2024. С. 49–52. (0,25 д.а.).

10. Івашків Я. Забезпечення інноваційності українських підприємств в умовах війни. *Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону*: матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції. (25 квітня 2024 р.). Київ: Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2024. С. 208–209. (0,15 д.а.).

11. Івашків Я. Перспективи покращення управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності. *Сучасні трансформації економіки, управління та права в*

умовах глобальних викликів: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. (Кропивницький, 27 січня 2026 р.). Кропивницький: ЦФЕНД, 2026. 107 с. С. 69–70. (0,15 д.а.).

12. Івашків Я. Посилення інноваційної активності українських підприємств в умовах війни. *Innovative Research in Science and Economy*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. (Брюссель, Бельгія, 28–30 січня, 2026 р.). С. 187–189. (0,15 д.а.).

13. Івашків Я. Методичні підходи в оцінюванні впливу інноваційної активності підприємства на розвиток бізнесу. *Сучасні тенденції розвитку економіки: глобалізація та регіоналізація*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. (м. Одеса, 6 лютого 2026 р.). Львів–Торунь: Liha-Pres, 2026. 226 с. С. 128–129. (0,15 д.а.).

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Результати наукового дослідження, викладені в дисертації, пройшли апробацію шляхом обговорення на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях: III Міжнародній науково-практичній конференції «Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів» (м. Тернопіль, 25-27 травня 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка, облік, фінанси та право: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку» (м. Орхус, Данія, 26 березня 2024 р.); СХЛ Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Нові напрями розвитку науки і техніки в умовах глобальної кризи» (м. Ужгород, 29 березня 2024 р.); VII Міжнародній науково-практичній конференції (м. Київ, 25 квітня 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні трансформації економіки, управління та права в умовах глобальних викликів» (м. Кропивницький, 27 січня 2026 р.); Міжнародній науково-практичній конференції

«Innovative Research in Science and Economy» (м. Брюссель, Бельгія, 28-30 січня 2026 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні тенденції розвитку економіки: глобалізація та регіоналізація» (м. Одеса, 6 лютого 2026 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація написана діловою українською мовою. Стиль подачі матеріалу дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій характеризується системністю, науковістю, логічністю, інформаційною насиченістю, ясністю, стислістю та забезпечує легкість і доступність сприйняття матеріалу.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну і практичне значення виконаних досліджень, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових працях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. № 341) та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ЗУНУ, кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу рекомендує подати дисертаційну роботу Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент» до захисту в разову спеціалізовану вчену раду.

У результаті розгляду дисертації Івашківа Ярослава Корнелійовича та повноти публікацій основних результатів дослідження

УХВАЛИЛИ:

1. Пропонувати вченій раді університету призначити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:

доктор економічних наук, професор, Брич Василь Ярославович,
в.о. директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та
інфраструктури Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти:

доктор економічних наук, Борисяк Олена Володимирівна, заступник
директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та
інфраструктури Західноукраїнського національного університету;

кандидат економічних наук, доцент, Волошин Роман Володимирович,
доцент кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного
університету.

Опоненти:

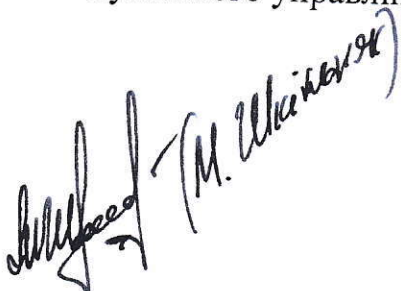
доктор економічних наук, професор, Колещук Орест Ярославович,
завідувач кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного
університету «Львівська політехніка»;

доктор економічних наук, професор, Огренич Юлія Олександрівна,
професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Запорізького національного університету.

2. Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді прийняти
дисертаційну роботу Івашківа Ярослава Корнелійовича на тему «Управління
розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства» до
захисту .

Головуючий на засіданні

доктор економічних наук, професор,
в. о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу

(М. Шкірська)

Руслан АВГУСТИН